

Renteboek van de Armendis van Lissewege

Germain Vandepitte

Dit register bestaat uit 4 delen uit verschillende jaren :

1. uit 1405 : Opgemaakt door Mr. Lambrecht Tweeman, prochiepape van Lissewege en Jan f Wouter Barouts, F. Vleeshouwers alias Stapel als zorgers van de Armen van Liss.
blz. 1 tot 54 : *De renten van de Armendis*
2. uit 1408 : Opgemaakt door Mr. Lambrecht Tweeman anno VIIIJ (1408).
blz. 55 tot 70 : *De verpachte Landen*
Een blz. 71 : Schenking van E.H. Bern. Rieland, jaar 1780
- 3 uit 1447 : Opgemaakt door Jacob f. Boudin van Weerden, Adriaen f. Pieter Gloyere en Pieter vanden Beckene als bezorgers plus Amand de Cuut als ontvanger.
Blz. 77-150 : *De renten*
4. uit 1446 : Opgemaakt door bovenstaanden in het jaar 1446
Blz. 151-177 : *De verpachte landen*
Blanco bladzijden : 72 tot 76 ; 143 tot 147 ; 171 tot 174

Opmerking : De Joos-rente, vermeld op blz. 6, 78, 8, 11, 12 (3 X) en 15 zijn artikelen die voorkomen in de verkoopakte van zuster Clara van Dudzele en die uiteindelijk de kopers, zijnde Joos van Wulfsberghe, integraal heeft geschonken aan de armen van Lissewege.
In de artikelen vermeld in 't jaar 1447 komt de verwijzing Joos-rente niet meer voor.

Renteboek van de ARMENDIS van LISSEWEGE anno 1405 & 1447

- blz. 5 Diederic Ghels en Maes van Burkele gaven de Dis in erfelijke cijns een hofstede met 28 roeden land. Leys Vranke (Vranx) had daarvan 26 roeden in cijnspacht en blende Hanne (Jan) Reyvaert 2 roeden De pacht van Leys is niet vermeld, Hande, de bastaert Reyvaert betaalde 12 S.
- blz. 6 Een huis en hofstede met 25 roeden land was belast met 7 s 5 d - eertijds 4 hofsteden - Het huis waar Joos Parmentier woonde - één van de vier - was belast met 3 s van de Joos van Wulfsberghe-rente (= Joos-rente).
- blz. 7 Jacob f. Clais Vercelien woonde in een huis belast met 5 s 6 d. Deze rente was ook van de Joos van Wulfsberghe rente.
- blz. 8 Clais f Lauvereyns Monix, alias Tuc woonde in een huis belast met een rente van 3 s 4 d, ook van de Joos-rente.
- blz. 11 Jacob f. Stalins Scinkels 30 s 8 d, beset op een huis en schuur (waren vroeger 3 hofsteden). Kwam van de Joos-rente.
- blz. 12 De weduwe en ergenamen van Jan f Willem Doedins 7 s 6 d op huis en hofstede, komt van de Joos-rente.
- blz. 12 Jan f. Zeghers Coninx 7 s bezet op hofstede, komt van de Joos-rente

- blz. 12 De weduwe en erfgenamen van Jan f Willem Doedins 7 s 6 d op huis en hofstede, komt van de Joos-rente.
- blz. 15 Pieter f. Clais heeft van den armen in cijns een hofstede die vroeger aan Pieter f. Jan f. Clais Wevers toebehoorde, waar Coppin de Bloc plach te wonen. 9 roeden Komt van de Joos-rente 7 S.
- blz. 15 Pieter f Clais 3 s 5 d bezet op huis en hofstede, zijn bezet wijlen Jan Marc, Willem f. Huugs Gheels, Michiel de Langhe, onderling naar de charters en de brieven die ze hoorden lezen en die de armen toebehooren.
- blz. 16 Mijnheere Roelant van Vuutkerke 14 s bezet op een hofstede liggende in tdorp van Liss. tegen *den zuudwesthouc van den kerkchove tusschen Mijnsheeren voorzeiden hofstede dat menheet 'ten Walle' op een zijde en Boudin Floreyns hofstede voren en 'Rosendale' brachten op de anderz zijde, was gegeven ten erfelijke cijns.*
- blz. 17 Gheeraert f Ghodevaers alias Mayere 8 s bezet op een huis, schuur en hofstede, gift van Danckaert f Jan Danckaert.
- blz. 17/18
 Willem f Pieter Moors 3 s 8 d bezet op huis en hofstede van 11 roeden land liggende in de prochie van Liss. *in tdoorp van ghiseele.* Deze rente pleegt men te betalen aan de St.-Niklaasgilde *als mense hilt* en dit kwam van Hannijn Pierens int jaar 1403 en er is beschreven door de *ghemene parochianen* dat het weder aan de St.-Niklaasgilde komt *als men die weder sal zitten* (zitten = stichten).
- blz. 21 Joris vanden Hecke betaald 6 s (waarvan er 5 s beschreven staan op het land dat gaf Margriete de weduwe Bouden van Hondegheem voor haar jaargetijde en Joris (voorzeid) verhoogde 't bezet en verhoogde de rente van 3 s par. (de kerk van Liss. 12 denieren, Onze Vrouwe Messe 12 den en den armen 12 den) en beschreef *het bezet* met 5 lijnen land liggende metten noordhende aan de Hevendijc en hofst van *Wouter Vranx cruse.*
- blz. 25 De armen van O.L. Vrouw in Brugge 5 s bezet op 4 lijnen land van dat land komen de kerk van Liss. 15 den s jaars toe en de *Sinte Niclaeys capelrie van Liss* 18 den par.
- blz. 33 Jooris vanden Hecke, poorter in Brugge 5 s bezet op 2 gemeten land ; die gaf Margriete de weduwe van Bouding van Hondegheem de kerke van O.Vr. Messe. voor haar jaargetijde.
- blz. 41 Willem van Luceghevorde 2 s bezet op 2 lijnen land die Jac f Zegher van Hongherdale gaf.
- blz. 43 Michiel f Willem f Michiel en Tanne zijn wijf gaven 20 s sjaars erfelijk de dis van Liss. bezet op een gemet land in Ramskapelle in tegenwoordigheid van Lambrecht Tweeman prochiepape van Liss. heer Pieter Scinkel kapelaan priesters, Heer Lodewijk van Wulfsberghe ridder, Christiaen de Vos, Heinric Machal en Jacob f Michiel. Gedaan in t jaar Ons Heeren 1419 den eersten dach van Laumaent.
- blz. 45 Bezet op 't goed en de rente die Aghate f. Boudin Ricx gaf, erfelijk, Onse Vrouwe Messe in Liss. 3 s.
- blz. 45 In de brieven staat Jan f. Louis (voorzeid) Lamsin f. Robrecht Pieren, Jan f. Louis Raes in Oostkerke 2 s par. beset op een huis en vier gemeten land liggende in

Oostkerke oost van de kerk tusschen Jan f. Louis Raes voorzeide land aan de ene zijde *bij den Oost Muelne* zuud oost van die molen strekkende met de noordzijde aan de heerweg en deze rente gaf Jacob f. Willem van Dudzele en hij gaf op dezelfde rente de Kerk van Liss. 2 s 10 d. Onze Vrouwe messe in Liss. 2 s par. en St.-Jacobsmesse 2 s par.

- blz. 46 Abdisse van Spermallie rente 18 d bezet op een stuk land ligg. binden Ambochten ende prochie van Liss. in haerlieder stede die sij hebben in Liss. *ende heet Rassewael* (niet helemaal leesbaar).
- blz. 45 O.V.R. Messe in Liss. bezet 3 s op 2 lijnen 10 roeden land die kwamen van Wouter de Maech
- blz. 48 Datum per copiam. Wij broeder Willem abt ende convent van der Does maken kenlijc allen leden die dese letteren zien sullen of horen lesen dat ute dien dat langhe ghescil ende discoort ghesijn heeft tusschen eenen hedelen man ende wise heere Daneele van Buekemare ende de sine of een zide ons ende onser kerke of ander zide eene zekere plaetse van moere liggende in tSaeftinghe in de prochie van Sinte Lauwereyns an de oostzide van den dijcke van Gagheldonck van welken ghevalle wij bleven in tiden verleden up den heere Daneel voors(eit) tsijnre conscientie ende te zinen redeliken zegghene op dat hi heeft gheseyt dat de voors(eide) plaetse van den moere met datter toe behoort sal wesen ende bliven te eewelicken daghen der kerke van der Does voors(eit) Ende heeft quite ghescolden al dat recht dat hi ende zine voorders daer an hadden of hebben mochten over hem sijn hoir ende sine nacomers nu ende eewelike ute ghenomen. Dat de poortere van der Does die nu es of wesen sal jaerlijx sal gheven eewelike ende aervelike ghedurende den dischmeesters van Liss(eweghe) telken Sinte Baefsmesse een wit wullin laken lanc tusschen 35 elnen ende 36 den aermen jaerlijx deelt ter poorte voors(eit) over de ziele van sine ouders van hem ende van sine nacommers ende over alle de ghene die sculdich zijn te deelne an de voors(eide) aelmoesene. Ende wij broeder Willem abt ende convent voor(eit) beloven in goeder trouwe sonder enighe fraude om malengien over ons ende onse nacommers dit voor(eide) laken te doen ghevene den portier voors(eit) die nu es of wesen sal telken Sinte Baefsmesse den dischmeesters voor(eit) eeuwelike ende avelike ghedurende als als boven verclaerst es In kennesse der waereiden hebben wij broeder Willem abt ende couvent voors(eit) dese letteren beseghelt met onsen zeghelen huuthanghende. Dit was ghedaen int jaer ons heeren als men screef zijn incarnacien MCCC ende LX up den Xisten dach van sporkele (1360, 11 sporkel).
- blz. 49 Datum per copiam. Wie Stevin van der Praet, Jan Steilin, Christiaen vanden Berghe, Jacob van Heyle, Boudin de Bamnt (Bamut ?), Jan van Styvelde, Jan f. Jan f. Boudins Pieter Andries ende Heinric Moenac f Jan, scpenen van den Vrijen doen te wetene allen den gonen die dese letteren sullen sien of horen lesen dat camen tot ons Diederic f. Diederic Gheels ende Marie sijn wijf ende ghaven wettelike ghifte Mase van Buerkele ende Janne f. Diederic Gheels te haren bouf ende te Riquaerds Dappers bouf ende te Riquaerds f. Jans f. Diederic van XXVIII roeden lands lettelt min of meer met eenen huse staende up dit voors(eide) land met al dat aertvast ende naghelvast an es liggende ende staende binnen den ambochte binder prochie ende bin den dorpe van Liss(eweghe) westawert over den waterganc ende es die hofstede daer Diederic f. Diederic f. Diederic Gheels ende Marie sijn wijf voors(eit) taren bouf ende te Riquaerds Dappers bouf ende te Riquaerds f. Jans f. Diederic bouf voors(eit)

al dit voors(eide) land metten husen voors(eit) met al datter aertvast ende naghelvast an es te wetten en te waerne wech ende land, quite land vri land ende sonder scult te Maes van Buerkele bouf ende te Jans f Diedericc Gheels bouf te Riquaerds Dappers bouf ende te Riquaerds f. Jans f. Diederic bouf voors(eit) vrien eghindomme jeghen elken meinsche In kennesse van deser die dat soe valt si ende ghestade blive so hebben wij voors(eide) scepenen dese letteren gheseghelt met onsen zeghelen huuthanghende.

Dit was ghedaen up ten vierden dach van wedemaent int jaer ons heeren als men sreeft dusentich driehondert ende sessenvichtich (1356)

blz. 50, 51 en 139, 140, 141

Datum per copiam. Ic suster Clare van Dudzeele none te Jacoppinessen in Arsebrouc doe te wetene allen heden dat ic hebbe vercocht mine lieve ende gheminden vrient Joose van Wulfsberghe drie ponden 14 schellinghen 11 denieren parisis tsiaere aervelike rente liggehnde binden ambochte ende inde prochie van Liss(eweghe) west van der kerke ligghende in diverschen parcheelen up husen ende hoofsteden daer of dats leghet

- 7 schell. parisis up thuis ende hoofstede van Piet f. Jans f. Claeis Wevers
- 3 schell. 5 den parisis up thuis ende hoofstede Piers Witte
- 3 schell. parisis up thuis ende hoofstede Boudin Cands
- 5 schell. 6 den parisis up thuis ende hoofstede Claeis Knuuts
- 3 schell. 6 den parisis up thuis ende hoofstede Jan Reynaerds de bastaerd
- 3 schell. 6 den parisis up thuis ende hoofstede Boudin Sceppers
- 7 schell. parisis up thuis ende hoofstede der wedewe en de kindren Jan Knijfs
- 6 schell. parisis up thuis ende hoofstede Piet f. Jans f. Piets ende sine helpers
- 3 schell. 3 den parisis up thuis ende hoofstede Pieter f. Claeys
- 16 schell. 8 den parisis up thuis ende hoofstede Boudin Anckers
- 2 schell. 10 den parisis up thuis ende hoofstede Jans van Risele
- 6 schell. 3 den parisis up thuis ende hoofstede Jans Cunay
- 7 schell. 6 den parisis up thuis ende hoofstede Maers van Beukele
- 6 den parisis up thuis ende hofstede Jans f. Claeis Goossins

dewelke voors(eide) aervelike rente men ghelt elke jare up Sinte Loys dach in wedemaent

Ende ic suster Clare voors(eit) belove mine lieve ende gheminde vrient Joose voors(eit) dese voors(eide) aervelike rente tsiaers te wetten te waerne vri ende quite tieghen elken meinsche

In kennessen der wer... so hebbe ic suster Clare voors(eit) dese letteren gheseghelt met minen seghele huuthanghende. Ende hebbe ghebeden Willem van Messeem, Joos den Wilde, Jane vader Lerst, Pieter Fermine (?) ende dese letteren gheseghelt met onsen zeghelen huuthanghende

Dit was ghedaen int jaer ons heeren als men sreef MCCC LXXVJ den XXVsten dach in meye (1376)

blz. 51 Ende dese voors(eide) rente gaf JOOS voors(eit) ende droch den brief up den aermen van Liss (eweghe) omme zijn jaerghetide mee te doene Ende als desen slaper was ghemaect dese voors(eide) rente was beslapt up levende namen naervolghende dordinansche van de brieve voorseit :

- eerst Pieter f. Claeis 7 s
- item 3 s 5 d

- Claeis f. Willems Vaders	3 s
- Jacob f. Claeis Vercelien	5 s 6 d
- Jan f. Wouts Dekens	3 s 6 d
- item	2 s 6 d
- Claeis Tuc	3 s 3 d
- Jacob Scijnkel	16 s 8 d
- item	7 s
- item	6 s
- Jan de Quarenboter	2 s 10 d
- Jan f. Zeghers Commijn	6 s 3 d
- Vidua Jans f Wouts Doedins	7 s 6 d
- Lamsin van Axele	6 d

blz. 52-195

Ghelost ende ofghecocht bi Dheer Lambrecht Tweeman, Clais f. Laureins Muenx DG Clais Tuc ende Clais f Clais Reywards als besorghers van den dische van Lisseweghe jeghen de Jacopinen van Brughen xij s par. tsiaers aervelike rente dewelke sijleden ontvinghen jaerlijx van der rente dewelke Gherard van den Walle gaf jaerlijx den dische van Liss. omme xij lib. xvij s par. ende daer af hebben de aermen voorseyt eens quitscheldinghe van den prior en de couvente van den voorseyden clooster gheseghelt metten zeghele van den voorseyden couvente van Brugghe ende hierna volght de copie (Latijnse tekst)

Regest : 1414 januari 19 (Actum anno Domini millesimo quadringentesimo decimo tercio in pro festo Fabiane et Sebastiani martirum)

Johannes Vindegoet, prior, Hohannes filius Jacobi, onderprior, en fraters Franciscus Ingri en Johannes de Cadzand, van het Predikherenklooster te Brugge verlenen kwijtschelding van een rente van 13 schelling parisis 's jaars aan Lambertus Tweeman, Nicolaus Tuc en Nicolaus Reyvard vertegenwoordighers van de armendis van Lissewege.

blz. 52 : afschrift uit eerste kwart 15e eeuw ; blz. 136 : idem.

blz. 52-115

Jan Boudin van Weerde ende Heilzoete zijn wijf gaven den haermen 32 schell. par. tsiaers bezet staande op 2 lijnen land in Liss.

Indien dat de dischmeesters doen Jan f. Boudin ende Heilzoete zijns wijfs jaergetide met diaken en subdiaken en een pond was en men moet voor de mis luiden bovendien moeten er op het graf vier kaarsen staan.

blz. 53-54 (zelfde tekst blz. 148-149-150 in 1447)

Jan de Quarembotere heeft ghegheven in zijn laetse lijf en aermen van Lisseweghe xij ponden par. aervelike renten tsiaers beset also hier naer volghet :

beset up Jacob f. Boudin Gloeyere huse ende hofstede	9 d. par.
beset up Adriaen f. Jacobs De Wevere huuse ende hofstede	2 s 10 d. par.
beset up Joris f. Pleuene Maertin f. Aernts bastaerd husen ende hofstede	3 s par.
beset up Clais Roelvoets husen en hofstede bedraecht	16 s 7 d. par. te gheldene O. Vrouwendach tot Lichtmesse
	10 s par.
beset up de husen ende hofstede ende up den grooten booghaerd daer Jan Quarenbotere wonde (woonde) in zijn laetste lijf.	6 lib. - 17 d. par.
beset up 6 lijnen 50 roeden land in de prochie Waestcapelle	3 lib 12 s par.

beset up 2 gemeten land in de prochie Waestcapelle

30 s par.

Ende es te wetene dat de dischmeesters die nu zijn ende zijn zullen eeuwelike tallen daghe zullen daarmede doen doen alle sondaghe eeuwelike ende aervelike ghedurende eene messe ende dat also hauwe als mattene ghesonghen es voor Sinte Janne euwangheliste ende dat zij zullen zijn ghehouden de ghone die over de haermen zijn te betaelne den priester die de messe doen sal 8 lib. par. ende den coster van de kerke 20 s par. ende voors sullen behouden de aermen dander 3 lb par. omme dat zijt altoos vermanen ende roeren zouden ende waert also dat de riester diet last hadde van de vors. messe te doene achter liete de voorseyde messe te doene dat hi ghehouden sal zijn jeghen den aermen voorseyt in 6 (schell) also dickent als hijt versluerde ende bi desen so sal de voorseyde priester ghehouden zijn thenden van elke messe te ghane met eenen quispele ten grave ende voors so staet dese voorseyde dienst te ghevene ten wille van den ghonon die rechte oyr ende aeldinghers zijn van Janne de Quarenbotere.

Dit was ghedaen upten Ixe dach in maerte int jaer XIIIJc ende XXVJ (1426) ende es te wetene dat men den priester ende den costere sal gheven ende betalen deene helt van haren dienste telke Sinte Jansmesse ende dander helt telken medewintere.

blz. 55 Robrecht f. Pieter Gloyers gaf aan de armen van Lissewege 39 roeden uit een stuk van 3 ½ gemeten

Pieter f Pieter Reyvaerts gaf aan de armen 1 lijne land, uit een stuk van 2 lin. 25 roeden gemeen met de kerk van Liss..

blz. 56-57 / 154-155

Jan f Riquaerds Vercensien gaf aan de kerk en de armen elk ½ gemet land om zijn jaargetijde te doen. De priester kreeg 2 s en de koster 6 d par. Ook moest gezorgd voor een half pond offerkaarsen.

blz. 159 Christiaen f Christiaen gaf uit een stuk van 5 lijnen, 1 lijne. Dat stuk heette 'de Doespit'. Dat stuk was gemeen met de Kerk van Liss.

Kateline, twijf van Lamsin Yluc gaf 1 lijne 87 roeden

blz. 58 / 151

Jacof f Jan Maes gaf, gemeen met de Kerk en O.Vr. Messe, 1 lijne 34 rn aan de armen uit een stuk van 1 gemet 1 lijne. Dit voor zijn jaargetijde en van zijn vrouw en zijn kinderen. De priester kreeg 2 s, de koster 6 d. par. Een half pond was hoorde er ook bij.

Voor dat land betaalde Jan van Leekens 2 s 6 d par. rente. Ook moesten 13 d. par. 'rudderpennijnghen', die lange tijd 'verdonkert' waren, worden betaald.

blz. 59 / 152-153

Lamsin Yeluc gaf de kerk en de armen elk een half gemet land om de jaargetijde te doen voor zichzelf, zijn vrouw en Jan van Trenten. Dit land lag op Uitkerke en noemde 'Calfswerf'. De kerk van Wenduine had er een aandeel van 16 d. par. *ten tide verdonkert*. De priester kreeg 2 s, de koster 12 d. p. met een half pond was.

blz. 60/152

Zoede, de weduwe van Wouter van Hettelgheem, gaf aan de armen een ½ gemet land op de parochie Uitkerke.

blz. 61/157

Willem f. Pauwels gaf aan de kerk en de armen gemeen en onverdeelt 1 lijn, 18 roede voor zijn jaargetijde.

blz. 61-62 / 160-162

Adelise, de vrouw van Jan Seillins de jonghe, gaf aan de armen van Lissewege 1 lijne uit een stuk van 5 lijnen 50 roeden die gemeen waren met de kerk en O.Vrouwe Messe van Liss. voor haar jaargetijde. De priester kreeg 2 s par. en de koster 6 d. par. Er hoorde ook een half pond was bij.

Dat land was ook belast met 7 d. par. *sjaars* voor St-Donaas 'canonike scult'.

blz. 62/157

Boudin f. Boudin van Werden gaf aan de armen, de kerk en O. Vrouwe Messe 75 roeden land gemeen en onverdeeld voor zijn jaargetijde. Ieder van de drie moest zijn deel betalen in de kosten Er hoorde ook een half pond was bij. De priester kreeg 2 s en de koster 6 d. par.

blz. 63 Broeder Joos Kariool en zijn zuster Kateline gaven aan de Kerk en de armen een gemet land voor een jaargetijde voor Adelise, de vrouw van Joos, voor Pieter Kariool en zichzelf. De dienst moest op Sinte Jansdag na St.-Stevensdach worden gedaan aan het *Sinte Katelinen outaer* met 3 keersen, elke kaars van 4 s par. De priester kreeg 2 s 6 d. en de koster 3 d. par.

Doen de priesters de Mis niet, dan krijgen ze niets.

blz. 63-64

Gillis de Moor gaf de kerk, O.Vr. Messe en de armen 1 gemet preter 7 roeden met dien verstande dat O. Vrouwe Messe de helft kreeg en de kerk en Armen de andere helft. Daarmee moest men zijn jaargetijde doen en elk moest bijdragen volgens zijn aandeel. De dienst moest aan het *O. Vrouwenoutaer* worden gedaan op de zondag, dichtst bij de zondag na Sacramentsdag. Er moest een pond was zijn en 2 s voor de pastoor en 6 d. voor de koster.

Het geschonken land lag in een stuk van 2 gemet 24 roeden, waarvan het resterende deel na de dood van Tanne, zijn vrouw, voor de helft toekwam aan de *O. Vrouwe Messe* en de andere helft aan de kerk en de armen, tot dan had ze de bijleving. Na haar dood moest men haar jaargetijde doen samen met de dienst van Gilis de Man. Daarvoor moest men het aandeel was met 5 pond verhogen. Uit dat land kwam 3 s toe aan Eeckhoute in Brugge.

blz. 64 Willem f Jan Vulres gaf 2 lijnen 12 roeden land gemeen en onverdeelt met de kerk van Liss. Dit land lag in de *prochie coudekerke noort oost van Jan Brantins molen*, westeinde aan de *Wulpswech*.

De armen van *Heys* deelden uit dat land een vierendeel tarwe en 9 d. par. De kerk van *Heys* ontving 10 d. par.

blz. 65 Marie f. Gillis Moors gaf aan de kerk en O. Vr. Messe van Lissewege 2 lijnen 12 roeden land en aan de armen 1 lijne, om haar jaargetijde aan het *O. Vrouwenoutaer* te doen op de zondag na *O. Vrouwendach ter Lichtmesse*. Daarbij kwam : een half pond was, de priester 2 s, de koster 6 d. Elk moest een gelijk bedrag in de kosten in de kosten.

blz. 65. De armen van Lissewege zullen *ontvanghen 42 scilden 12 s par. omme te bezetten de puenden* die men deelt *up den dach dat men doet tSeer Pieters f. Boudin f. Pieters jaergetide ende deelt over hem*

(in onduidelijk ander handschrift : *dese naervolghende ... dewelke Willem f Pauwels f. Jans betaelt waren met desen ghelde ghecocht ende sijn tbeset van dese ...*)

blz. 68 Joos vanden Beckene gaf aan de armen van Lissewege. 2 gemeten land dat in Dudzele lag.

Verder 1 gemet 4 roeden, wat noordelijker. De uitgaande rente van beide percelen bedroeg 6 s 8 d par. en een '*capoen aervelike*' rente aan het klooster van Eeckhout in Brugge.

De dismeesters die er nu zijn of zijn zullen moeten jaarlijks een jaargetijde doen opdragen ter intentie van Joos vanden Beckene en zijn vrouw Kateline, voor hun zielrust. Telkens op de tweede zondag na Pasen zal men een *messe* met diaken en subdiaken voor het altaar van O. Vrouwe doen. Hiervoor voorziet men ook een half pond was. Daags tevoren zal men luiden zoals men gewoonlijk luidt over een dode. De *dischmeesters* zullen op deze dag 13 *provenen* uitdelen. Elke provene moet 2 s par. waard zijn : *te weten elk brood 1 grote waard en een andere groten in eieren.*

Dit was gedaan in tegenwoordigheid van de Heer Pieters Scinkel als prochiepape en de heer Joris de Man als stedehouder, Jacob Stapels en Pieter Malin als dismeesters, Cornelis f. Clais f. Jan Diricx en Adriaen Bollin als kercmeesters.

Blz. 68 Gillis f Pieter vanden Beckene gaf aan de armen van Lissewege 1 gemet 50 roeden land. Na de dood van Gilis zullen de *dischmeesters* er voor zorgen dat jaarlijks een Mis wordt opdragen voor zijn ziel en die van zijn ouders. Die Mis moet voor het altaar van O. Vrouwe worden opgedragen door een diaken en subdiaken en dat telkens op de derde zondag na Pasen. Er wordt een half pond was voorzien. Men zal daags tevoren de klokken moeten luiden daags zoals men gewoonlijk voor een dode luidt.

Verder zullen de dismeesters op dezelfde dag 13 *provenen* delen. Elke provene heeft een waarde van 2 s par. en bestaat uit een brood ter waarde van een grote uit eieren ter waarde van de tweede grote.

Dit was gedaan int jaar onzes heeren als men screef MCCCC ende XL den eersten dach van october ter presencie van de heer Pieter Scinkel als prochiepape, den heer Joris de Man als stedehouder, Jacop Stapel ende Pieter Malin als dischmeesters ende Adriaen Bolle als kerkmeesters (14 okt. 1440)

blz. 70 Heynric f Willems Vranx gaf aan de kerk en de armen van Lissewege 24 s par. *eeuwelik en erfelijk bezet op 1 gemet land in Liss.*

Heynric gaf die rente om jaarlijks een jaargetijde te doen op de zondag voor '*Sinte Lysbette*'-dag, voor de ziel van Willem de Hamer en Lysbette, zijn vrouw, en voor Heyne Vranx en Careline, zijn wijf. De twee jaargetijden moesten op dezelfde dag worden opgedragen met een mis met diaken en subdiaken. De priesters kreeg 7 s par. en de koster 12 d. par. met een pond was. *gedaan int jaar XIIIJc en XI (1440)*

blz. 71 *De eerw. heer Bernardus Rieland heeft den armen gegeven ene capitaele somme van 75 ponden grooten wisselgelt omme daervoor allen eersten maendag van ijder maendt eeuwelick te doen lesen eene misse met miserere en de prof. ten graeve en den hr pastor tot Lisseweghe voor ijder te betaelen tot twaelf stuyvers en aen den coster twee en aen de fabrijke twee stuyvers gedaen en volgens requeste aen dheeren vande Vrijen gepresenteert en door deselve geaccepteert, alsook door den bisschop Felix Brenart in daeten den 26 meye 1780.*

vid. Pr. Ampe pastor in Lisseweghe

- blz. 92 De zorgers van de Dis van Lissewege. hadden een rente van 10 s par. afgekocht en betaald aan Gillis f. Pieter vanden Werve. Die rente kwam van de weduwe en de erfgenamen van Lodewijk Quarenboters. Nochtans bleef de rente behouden op het huis en hofstede. Gedaan in het jaar 1440.
- blz. 123-124
Adriaen de Gloyere zette een rente van 34 s par. op een gemet land *met al de husen ende boomen diere up staen* Gedaan in tegenwoordigheid van Jacob f. Boudins van Weerden, Pieter f. Joos Vanden Beckene en Adriaen de Gloyere bezorgers van de Armen, *in tjaar als men screef XIIIJc ende XLIJ den vijfsten dach inde wedemaent* (1447)
- blz. 124-124
Roeland van Buekemaer gaf een rente van 24 s par. op 80 roeden land met al de huizen en boemen die er op stonden, in het dorp van Lissewege *ende heet Roelands van Buekemaer love waar Lisebette f. Ghalems Utervlietinghe woonde.*
- blz. 125 Roeland van Buekemare bezette nog een rente van 20 s par. op 56 roeden land met alle huizen en bomen die er op stonden, liggende in 't dorp van Lissewege, gebruikt door Jan f. Pieters Gosins.
- blz. 126 De kerk van Lissewege 6 s par. Bezet staande op de rente en 't geld dat *Joncfrauwe Ysabeele van Buekemare* aan deze kerk gaf voor haar jaargetijde Bezet op land en huis waar *Loy f. Jans f. Pauwels woont west van de kerk, zuid van de heerweg die loopt te Vranseelewaert.*
- blz. 130 Luuc f Clais, Jan Diericx 12 s par. *toe comende vander rente vander coutre* bezet op een gemet land liggende in een stuk van 3 gemeten op de oostzijde ervan *ende heet de MAUWE* ligt in de prochie Lissewege, noord van *Spermaelgen* stede ...
- blz. 151 *Dit es die aervachtighede der aermen van Lisseweghe beslapert* bij Jacob f. Boudins van Werden, Adriaen f. Pieters Gloyers ende Pieter f. Joos vanden Beckene als besorghers en by Amand de Cuut als ontfanger *in tjaar XCCCCc ende XLVJ* (1446).
- bz. 165-166
De *prochiepape* van Lissewege, de heer Jan van Ghistle, schonk aan de armen van Lissewege 4 lijnen land waarop de hofstede, waar Adriaen Bollins woonde, stond en die te noorden van Zwankendamme lag.
Daarvoor moesten de *dischmeester* de dis doen *cleeden* met 20 *provenden*. Elke *provende* van brood en vlees moest 2 s 6 d. par. waard zijn. Bovendien verhoogde Hr. Jan zijn gift met 5 s 6 d. par. erfelijke rente, die vroeger bezet stond op het land ten *Neesenhouke* maar die Hr. Jan had afgekocht van de dismeesters, en het land aan de kerk gegeven, vrijland zonder schuld of lasten voor zijn jaargetijde. Daar was nog een betwisting over de verkoop met Marie de weduwe Willem Leys. Maar Jan f. Clais Roelvoets en zijn vrouw Kateline verklaarden dat ze wel degelijk het land verkocht hadden aan de heere Jan, vrij en onbelast, zoals in de legger stond geschreven, en dat ze voldaan en betaald waren.
Dit was gedaan in tegenwoordigheid van de heer Pieter Scinkel en Meester Heynric als *prochiepapen* in Lissewege. Pieter van Wulfsberghe, Karel van Wulfsberghe,

Pieter f. Joos vanden Beckene ende Adriaen en Lodewijc Stapel als landmeter. Voor dit land zullen de dismeesters eeuwig en erfelijk 's zondag na de oktaaf van het Sacrament de opgelegde last volbrengen. *Gedaan in 't jaar ons heeren als men schreef XCCCCc ende XLVIJ den XVIIJ sten dach in de wedemaent.*

blz. 167 Jan f. Aernouts Macharis gaf aan de armen van Lissewege een gemet 75 roeden onbelast land dat in Lissewege lag. De voorwaarde was dat de dismeesters op de dag van zijn jaargetijde dertien *provenden*, die elk 3 s waard zijn, zullen delen.

blz. 168 Heynric f. Willem Vranx, Adriaen Pieter Gloeyer en Pieter f. Joos vanden Beckene dismeesters hebben in die tijd een gemet 25 roen land, gelegen ten noorden van Zwankendamme, gekocht van Pieter van Wulfsberghe en van Cornelis f. Clais f. Jans Diedericx.

blz. 169 Willem van Lugghevoorde en zijn vrouw Adriana gaven aan de armen van Lissewege een gemet land, noordwest van de kerk van Lissewege. Men noemt het *Capellen land*. Daarvoor moesten de dismeesters op de zondag na Sacramentsdag 13 provenden delen van brood en vlees, elk 2 s 6 d. par., altijd durende.

blz. 170 Jan f. Jans Scoondijcx, Jan f. Wouters Guls, Pieter f. Wouter Guls en Tannekijn, de dochter van Wouter Guls, gaven aan de armen van Lissewege 2 s 6 d. par. erfelijke rente, bezet op 8 gemete land, gelegen in de prochie Uitkerke, met al de huizen en de bomen die erop stonden.

Die personen gaven die rente naast de 12 roeden land die de armen reeds hadden in die 8 gemeten. De gift was een aandenken aan Margriete, de vrouw van Jan Scoondijcx.

Dit was deugdelijk gedaan in het jaar ons heren XIIIJc en LXVIIIJ (1468) den derden dag van maarte door Cornelis f. Rijcqaers, Jan f. Jacob Zeghers, Boudin f. Jacob van Weeden als zorgers, Pieter f. Rijcquaert Bollins als ontvanger.

blz. 175 onvolledig artikel :

... ende waert also dat de priesters achterlieten voorseyde messe te doene ut ten daghe als voorseyt also zal men hemlieden daer voren afslaen te weten van elke messe 6 s Par.

Item noch moeten den voorseyde prochiepape alle zondaghen te grave gaen met eenen de profundis te grave te lesene ende also men noch waeren als ... daer of in ghebreke zullen zijn zo zullen den zorgers hemlieden daer voren afslaen 12 d. par. also dicwal alst ghevalt.

Item wanneer den prochiepape voorseyt belet hadde dat sijlieden de messe niet een mochten doen telcke 14 daghen als voorseyt es te weten van vuteraerd (J) of van ander zake zo woorden de voorseyde prochiepape ghehouden te zeeghene de zorgers vanden aerme van liss. voorseyt wanneer dat sijlieden de messe doen zullen op zeker verbuert als voors. es ende was aldus deueghdelick ghedaen ten bij wesen Dheer Jan de Tolnare, dheer Hoste beeden aervachtighe prochiepape in dien tijde ende daer sijlieden dese vorwaerde ... belooft te houden over huerlieden ende huerlieden veraccordeert nu ende ten eeweghen daghen ende ten bijwesen van Jan Campe, Aernoud f. Loys Segers ende Vincent f. Vincents Bollin alle vrienden ende maghen van Claes Bollin voorseyt wienst ziele god ghenadich zij ende bij Jan f. Luucx Adoorns, Adriaen f. Arnout Gholle ende Pieter f. Mathijs alle drie zorgers in dien tijden vanden aermen van Liss. voorseyt ende ten presentie van mij Christiaen vande Mare (oe) als ghezworen landmeter.

Dit was ghedaen int jaer ons heere als men screef duust vierhonderd XVIIJ up den XII n dacht in sporkele (1417, 12 sporkel).

De jaarlijkse onkosten die de armen jaarlijks ten laste vallen :

Dit es de rente die jaerlix hute den aermen van Liss. pachte ende rente gaat :

- Den drie prochiepape van Liss. van renten elc 10 s comt 30 s par.
 - St.-Niclaus capelrie in Liss. van renten 3 s 9 d par.
 - item deselve over Clais Jan Diericx 12 d.
 - item de costers van Liss. renten 2 s 8 d. par.
 - item Jan f Jans van Heyenwerve an een hofmanscepen van renten 3 s 6 d par
 - De kerke van Liss. van renten 2 s 6 d. par
 - De rente van leken 12 d par
 - De aermen van Heys van renten, een vierendeel tarwen van renten 4 d par
 - De kerke van Heys van renten 5 d par
 - Joos van Wulfberghe jaertide betaelen de aerme alleene
 - it. De aermen van Liss. ghelden jaerlicx der kerke van Liss. haer deel van den obiten van die inden jaertidenbouc staen
 - it. Den aermen van Liss. die cleeden den disch met 24 puende (vermoedelijk zelfde als provende, uit de tekst af te leiden, woord als zodanig niet gevonden) upten dach van Dheer Pieter f. Boudins f. Pieters jaerghetide
 - it. Van canoke scult 20 d par
 - it. Onser Vrouwe Messe van een hoofmanscepe 9 d par
 - it. Van tscraven lijfheere up Sinte Thomaes dach naert St.-Jansdach 8 d par.
 - Tcommun van O. Vr. in Brugghe 5 s 11 d par.
- ende ontfanger de kerke van Liss ende soe staet in hoofden